

Gajeva 3, 52100 Pula
Telefon/faks: 052 506 065
e-mail: udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
url: www.zelena-istra.hr

MEDIJIMA

Pula, 30. lipnja 2021.

Priopćenje - Zelena Istra pismom upozorava ministra pravosuđa i uprave: izmjene Zakona o pravu na pristup informacijama koje predlaže Povjerenik vodile bi ka snižavanju standarda transparentnosti i otvorenosti javnopravnih tijela koja raspolažu javnim novcem

Zelena Istra danas je dostavila ministru pravosuđa i uprave, **Ivanu Malenici** pismo kojim upozorava na to da bi izmjene Zakona o pravu na pristup informacijama vodile ka snižavanju standarda transparentnosti i otvorenosti javnopravnih tijela koja raspolažu javnim novcem. Pismo je nastalo u suradnji s pravnim stručnjakom **Ivanom Šprajcem**.

U pismu se posebno ističe **slučaj Hrvatske banke za obnovu i razvitak budući da za informacije o raspolaganje javnim novcem ovog TJV postoji značajan javni interes, no njima je teško pristupiti**, čak i u okvirima postojećeg Zakona. Ovo dokazuje broj upravnih i sudskih odluka - 114 rješenja Povjerenika na žalbe zainteresirane javnosti te 96 upravnih sporova koji se vode/su okončani pred Visokim upravnim sudom u proteklih šest godina - koje se, kako je to vidljivo već na prvi pogled, u velikoj mjeri odnose na HBOR-ovo raspolaganje javnim novcem.

Navedeno potvrđuje i **iskustvo Zelene Istre vezano uz predmet koji je započeo zahtjevom za pristup informacijama u travnju 2019. o projektima koje je HBOR podržao u okviru svoje uloge izvozne banke i izvozno-kreditne agencije RH u periodu 2015.-2018. te zaključcima i dokumentima sa sjednica Uprave HBOR-a vezanim uz navedene projekte**, a koji do danas, nakon više od dvije godine, nije okončan. Vezano samo uz ove tražene informacije Zelena Istra je podnijela ukupno dva zahtjeva za pristup informacijama HBOR-u, četiri žalbe na rješenja HBOR-a Povjereniku, HBOR je donio četiri rješenja kojima je odbio zahtjeve Zelene Istre, na Visokom upravnom sudu pokrenuta su dva upravna spora protiv rješenja Povjerenika (jedan od strane HBOR-a, drugi od strane Zelene Istre), donesena su četiri, a očekuje se i peto rješenje Povjerenika za informiranje. Uzimajući u obzir dosadašnji način djelovanja HBOR-a, mogući su i daljnji sudski postupci vezano za predmet. **Novi Zakon neće spriječiti situacije poput opisane, već bi im mogao pogodovati.**

Standard praćenja raspolaganja javnim sredstvima uspostavljen aktualnim čl. 16., st. 3. Zakona, kao i već spomenutom praksom Visokog upravnog i Vrhovnog suda, znači da se, kada je riječ o informacijama o javnom novcu, javni interes ne propituje, već podrazumijeva te da se njih ne može primijeniti institut testa razmjernosti, bankovne tajne ili zloupotrebe prava na pristup informacijama. **Sudovi ističu temeljno pravo građana da kao nositelji suvereniteta obavljaju kontrolu trošenja javnih sredstava i rada HBOR-a koji svoje poslove obavlja sukladno propisima o državnim potporama i kojeg u konačnici financiraju građani i pravne osobe. Kontrola korištenja sredstava iz državnog proračuna u interesu je svih građana, koji imaju pravo saznanja o potrošnji javnih sredstava, dok podaci o raspolaganju javnim sredstvima moraju biti dostupni svakome.**

Izmjenama Zakona HBOR bi bio obavezan bez provođenja testa razmjernosti pružiti tek osnovne informacije o visini dodijeljenih sredstava, imenu i prezimenu i nazivu pravne

osobe. Umjesto da spriječi već opisano HBOR-ovo obijesno vođenje postupaka, novi Zakon vodio bi novim dugotrajnim upravnim i sudskim postupcima o načinu i sadržaju provedenog testa razmjernosti.

Osim navedenog, u rečenju verziji novele ZPPI-a postoji cijeli niz spornih mjesta. Njih je Šprajc detaljno obrazložio u okviru stručnog članka povodom novele ZPPI u pravitku.

Zelena Istra poziva Ministarstvo pravosuđa i uprave da u najskorijem roku pokrene postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću oko novele ZPPI-a te da ovaj propis donese u redovitom zakonodavnom postupku. To bi pretpostavljalo donošenje ovog propisa u dva čitanja te prethodnu široku javnu raspravu i pokušaj stvaranja konsenzusa oko potrebe zadržavanja postojeće razine otvorenosti i transparentnosti.